Simulering og eksperimentel modelbestemmelse, 4

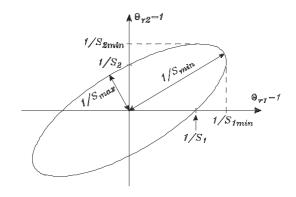
Klaus Trangbæk

ktr@es.aau.dk

Automation & Control
Aalborg University
Denmark

Forrige gang

SENSTOOLS til parameter-estimation

 $S_{\min}$

minimum følsomhed, reciprok af major half axis – så stor som muligt

 $S_{i \min}$

minimum følsomhed af θ_i – så stor som muligt

$$R = \frac{S_{\max}}{S_{\min}}$$

forhold mellem max. og min. følsomhed i vilkårlig retning – så tæt på 1 som muligt

$$R_i = \frac{S_i}{S_{i \, \text{min}}}$$

forhold mellem følsomhed af θ_i alene og min. følsomhed af θ_i – så tæt på 1 som muligt.

Dagens program

- Parameter-nøjagtighed
  - Stokastisk parameter-usikkerhed (støj)
  - Deterministisk fejl (undermodellering)

Dagens program

- Parameter-nøjagtighed
  - Stokastisk parameter-usikkerhed (støj)
  - Deterministisk fejl (undermodellering)
- Input-signal design
  - Optimale input-signaler
  - Eksempler

Modelverifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output f.eks. beskrevet ved
  - Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^{N} (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^{N} y^2(k)}}$$

Plot af system og modeloutput

Modelverifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output f.eks. beskrevet ved
  - Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^{N} (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^{N} y^2(k)}}$$

- Plot af system og modeloutput
- Gode parameterfølsomhedsmål

Modelverifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output f.eks. beskrevet ved
  - Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^{N} (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^{N} y^2(k)}}$$

- Plot af system og modeloutput
- Gode parameterfølsomhedsmål
- Evaluering baseret på fysisk indsigt og fornuft

Modelfejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k,\theta) = y(k) - y_m(k,\theta) = \epsilon_x(k) + \epsilon_m(k) + \epsilon_p(k,\theta)$$

hvor ϵ_x er støj, ϵ_m er undermodellering, og ϵ_p er parameter-afhængigt bidrag.

Modelfejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k,\theta) = y(k) - y_m(k,\theta) = \overbrace{\epsilon_x(k) + \epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)} + \epsilon_p(k,\theta)$$
 støj modelfejl par. afh. (= 0 for $\theta = \theta_N$)

hvor ϵ_x er støj, ϵ_m er undermodellering, og ϵ_p er parameter-afhængigt bidrag.

Modelfejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k,\theta) = y(k) - y_m(k,\theta) = \overbrace{\epsilon_x(k) + \epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)} + \epsilon_p(k,\theta)$$
 støj modelfejl par. afh. (= 0 for $\theta = \theta_N$)

hvor ϵ_x er støj, ϵ_m er undermodellering, og ϵ_p er parameter-afhængigt bidrag.

Minimum af performancefkt. er

$$P(\theta_N) = \frac{1}{2N} \sum_{k=1}^{N} \epsilon^2(k, \theta_N) = \frac{1}{2} (\epsilon_{x,RMS}^2 + \epsilon_{m,RMS}^2)$$

idet ϵ_x og ϵ_m antages uafhængige.

Modelfejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k,\theta)=y(k)-y_m(k,\theta)=\overbrace{\epsilon_x(k)+\epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)}+\epsilon_p(k,\theta)$$
 støj modelfejl par. afh. (= 0 for $\theta=\theta_N$)

hvor ϵ_x er støj, ϵ_m er undermodellering, og ϵ_p er parameter-afhængigt bidrag.

Minimum af performancefkt. er

$$P(\theta_N) = \frac{1}{2N} \sum_{k=1}^{N} \epsilon^2(k, \theta_N) = \frac{1}{2} (\epsilon_{x,RMS}^2 + \epsilon_{m,RMS}^2)$$

idet ϵ_x og ϵ_m antages uafhængige.

Disse to bidrag behandles separat

Kun støj

Antag:

- støj på output, hvid
- input ukorreleret med støj
- model er lineær i parametre

 $\Rightarrow$

$$cov\hat{\theta}_N = \frac{2}{N}P(\theta_N)H^{-1}(\theta_N)$$

Usikkerhed på parameter (ift. θ_N):

$$\sigma_{r,\theta_i\%} = \frac{errn}{S_{i,min}\sqrt{N}} \, [\%]$$

SENSTOOLS: sigpar

Kun undermodellering

Usikkerhed på parameter (ift. θ_N):

$$\Delta_{eq,\theta_i\%} = \frac{errn}{S_{i,min}} \, [\%]$$

SENSTOOLS: dpar

Brug følsomhedsmålene: S_i , $S_{i \min}$, $R = S_{\max}/S_{\min}$, $R_i = S_i/S_{i \min}$ til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af ændret modelstruktur eller input.

Brug følsomhedsmålene: S_i , $S_{i \min}$, $R = S_{\max}/S_{\min}$, $R_i = S_i/S_{i \min}$ til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af ændret modelstruktur eller input.

Parameternøjagtigheden kan udtrykkes ved Kun støj:

$$\sigma_{r,\theta i\%} = \frac{errn}{S_{i,\min}} \frac{1}{\sqrt{N}} \ [\%]$$

Brug følsomhedsmålene: S_i , $S_{i \min}$, $R = S_{\max}/S_{\min}$, $R_i = S_i/S_{i \min}$ til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af ændret modelstruktur eller input.

Parameternøjagtigheden kan udtrykkes ved Kun støj:

$$\sigma_{r,\theta i\%} = \frac{errn}{S_{i}\min} \frac{1}{\sqrt{N}} \ [\%]$$

Kun undermodellering:

$$\Delta_{\theta eq,i\%} = \frac{errn}{S_{i \min}} \ [\%]$$

Både støj og undermodellering:

$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i} \min} \left(\frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

Både støj og undermodellering:

$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i} \min} \left(\frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

Senstools udregner

- En "best case" værdi, antaget kun støj (sigpar)
- En "worst case" værdi, antaget kun undermodellering (dpar)

Både støj og undermodellering:

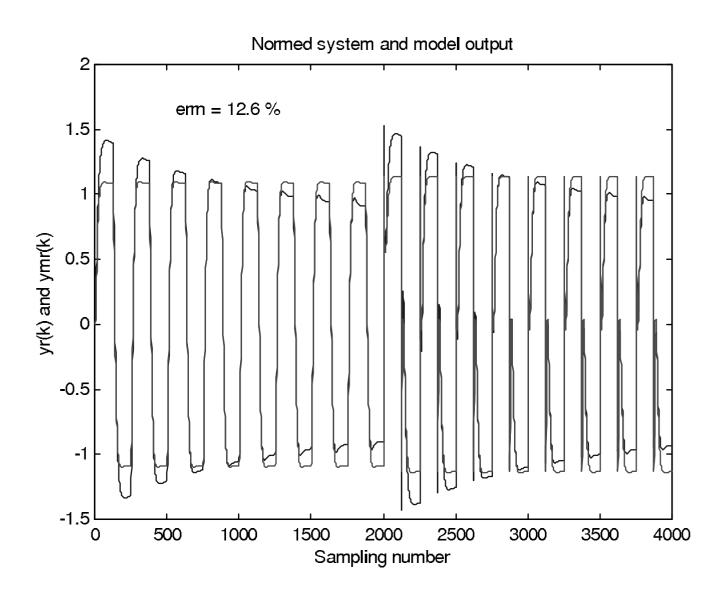
$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i} \min} \left(\frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

Senstools udregner

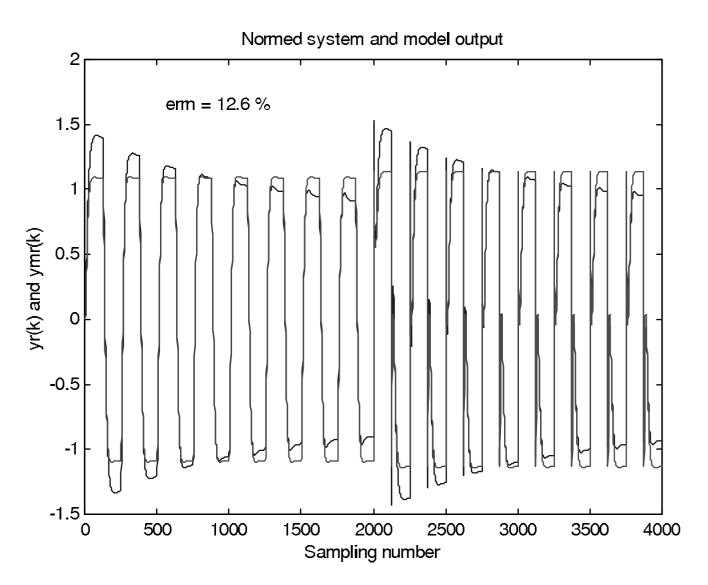
- En "best case" værdi, antaget kun støj (sigpar)
- En "worst case" værdi, antaget kun undermodellering (dpar)

En nøjagtig værdi af den totale parameterfejl forudsætter at model output fejlen splittes op i et bidrag fra støj ϵ_x og et bidrag fra undermodellering ϵ_m .

Eksempel: Højttaler

Eksempel: Højttaler

Ækvivalent parameterfejl: $\Delta_{\theta_{eq},i\%} = 14.1\%$

Design af inputsignal

Tommelfingerregel:

Lineære systemer:

Inputsignalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst.

Design af inputsignal

Tommelfingerregel:

Lineære systemer:

Inputsignalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst.

Ulineære systemer:

Amplitudevariationen i inputsignalet skal svare til det amplitudeområde, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst. Inputsignalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst.

Design af inputsignal

Tommelfingerregel:

Lineære systemer:

Inputsignalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst.

Ulineære systemer:

Amplitudevariationen i inputsignalet skal svare til det amplitudeområde, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst. Inputsignalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtighed af modellen er vigtigst.

Procedure:

Design et inputsignal der optimerer følsomhedsmålene.

1. Bestem tilnærmede parameterværdier eller find á priori parameterværdier.

- 1. Bestem tilnærmede parameterværdier eller find á priori parameterværdier.
- 2. Vælg en klasse af inputsignaler skal afhænge af få (gerne kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.

- 1. Bestem tilnærmede parameterværdier eller find á priori parameterværdier.
- 2. Vælg en klasse af inputsignaler skal afhænge af få (gerne kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
- 3. Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering). Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af inputsignalparametre, vælg bedste værdi for disse.

- 1. Bestem tilnærmede parameterværdier eller find á priori parameterværdier.
- 2. Vælg en klasse af inputsignaler skal afhænge af få (gerne kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
- 3. Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering). Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af inputsignalparametre, vælg bedste værdi for disse.
- 4. Brug det fundne inputsignal på det fysiske system. Hvis nødvendigt, gentag proceduren med de forbedrede parameter-estimater.

- 1. Bestem tilnærmede parameterværdier eller find á priori parameterværdier.
- 2. Vælg en klasse af inputsignaler skal afhænge af få (gerne kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
- 3. Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering). Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af inputsignalparametre, vælg bedste værdi for disse.
- 4. Brug det fundne inputsignal på det fysiske system. Hvis nødvendigt, gentag proceduren med de forbedrede parameter-estimater.

Senstools programmet til optimalt input design: maininp.m

Eksempel: Optimalt input, lineært syst.

System: $G_m(s) = \frac{K}{1+s\tau}$, K = 1, $\tau = 2$

Inputsignalklasse: Firkant signal

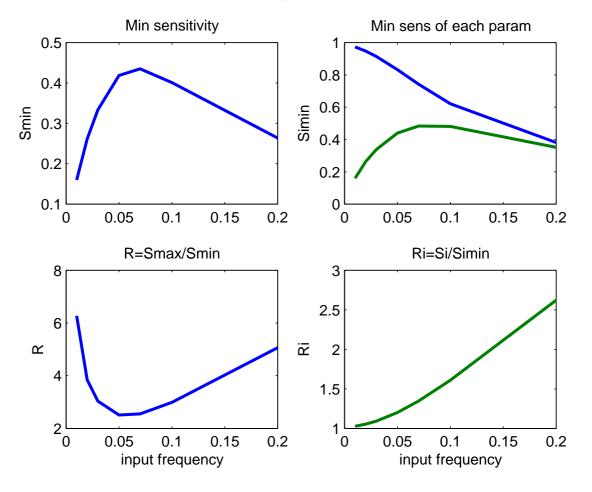
Eksempel: Optimalt input, lineært syst.

System:

$$G_m(s) = \frac{K}{1+s\tau}, \quad K = 1, \, \tau = 2$$

$$K=1$$
, $au=2$

Inputsignalklasse: Firkant signal

NB: SENSTOOLS returnerer parameter, der minimerer R.

Sim.exp.model.4 - p. 12

Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

System:
$$G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}, \quad K(u) = k_0(1+\frac{k_1}{0.5+u^2}), \ [k_0,k_1, au] = [1.5,4,2]$$

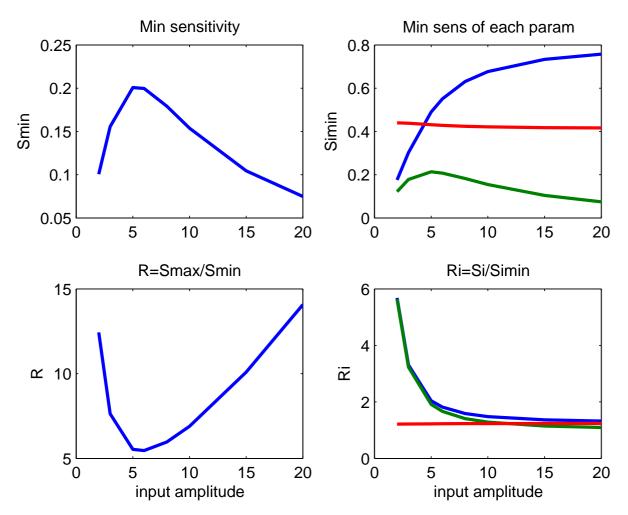
Inputsignalklasse: Firkant-rampe signal

Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

$$G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}, \quad K(u) = k_0(1 + \frac{k_1}{0.5+u^2}),$$

$$[k_0, k_1, \tau] = [1.5, 4, 2]$$

Inputsignalklasse: Firkant-rampe signal

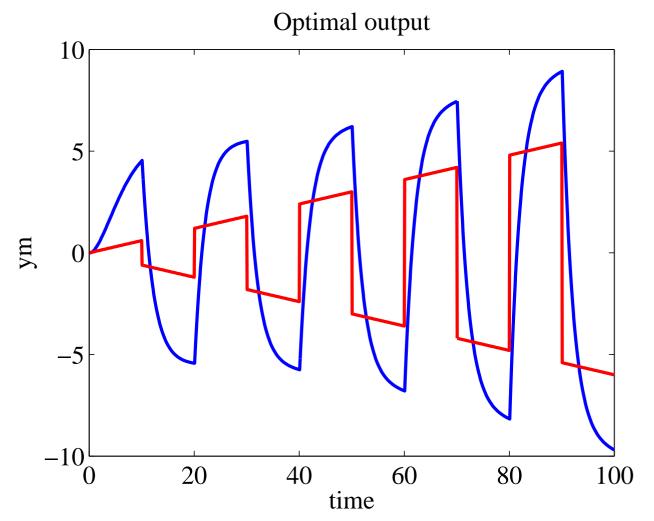

Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

$$G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}, \quad K(u) = k_0(1 + \frac{k_1}{0.5+u^2}),$$

$$[k_0, k_1, \tau] = [1.5, 4, 2]$$

Inputsignalklasse: Firkant-rampe signal

Opsummering

Procedure:

- Opstil model
- Lav målinger
- Evaluér følsomheder
- Modificér modelstruktur
- Find optimalt inputsignal
- Lav nye målinger
- Evaluér parameterusikkerheder

Næste Forelæsning

Næste gang ser vi på:

- Frekvensdomæne
- Opsamling